

Speltid: 51 min.

Från: 13 år

Ämne: Historia, geografi

Produktionsland:
Tyskland 2014

Svensk version:
© Filmo, 2016

Ansvarig utgivare:
Mia Lund Arnell

Filmnr: 7346

**För ytterligare
källinformation:**
Kontakta Filmo
08-445 25 50

Civilisationens födelse - Romarnas herravälde

När romarriket var som störst sträckte det sig från Skottland i norr till Nordafrika i syd, och innefattade till och med det mäktiga Egypten. De rika i Rom levde i lyx, men imperiet var också byggt på en egalitär tanke om alla medborgares likhet inför lagen. De som var fattiga behövde inte betala inträde till Colosseum, och det delades även ut bröd. Många av de offentliga platserna delades på detta sätt av alla samhällsklasser.

Men det var ett stort projekt att förse metropolen Rom med alla förnödenheter. Statstjänstemännen hade fullt upp med att se till att spannmål skeppades in från Egypten, att införseln av vatten via akvedukterna fungerade och att badhusen hölls varma. Det var en tung administration, som blev allt mer omfattande ju mer imperiet växte. Förutom de inre påfrestningarna fanns det även ett ständigt hot från de som bodde utanför imperiets gränser.

Roms största fiender var germanerna, som trots sina enkla vapen var skickliga och fruktade krigare. De ständiga inre maktkamperna och kostnaderna för att försvara imperiets gränser ledde till slut till att Rom kollapsade. Men den romerska rätten lever kvar i många länders konstitutioner, deras infrastruktur är än idag i bruk i Europa, och den romerska kulturen fortsätter att fascinera.

För kapitelindelning, se tidskoden i orange nedan. Under den hittar du kortfattad fakta om vad avsnittet tar upp.

1. - 00:00

Inledning

Romarna kuvade och enade Europa. Deras största bedrifter består av en perfekt förvaltning, en avancerad infrastruktur och en modern lagstiftning. Efter diverse erövringsfälttåg sträcker sig Imperium Romanum från Skottland över Germanien ända till Svarta Havet och Nordafrikas kuster.

Legionärer

Roms välde vilar på sina legionärer. Dessa tjänstgör inte bara som soldater utan arbetar också som byggnads- och gatuarbetare, i administrationens skrivstugor eller med spannmålsprovantering. Under kejsartiden omfattar de 28 legionerna 340 000 man.

Grundande av städer

Många europeiska städer grundades som romerska militärbosättningar. Överallt kopierar soldaterna det flotta storstadslivet i huvudstaden Rom.

2. - 08:52

Det sociala livet i Rom

Endast ett fåtal privilegierade bor i vackra villor, majoriteten av miljonmetropolen bor i hyreskaserner. Hela Roms samhälle sammanstrålar på Colosseum eller Forum, där offentliga processer äger rum dagligen.

FILMO

En del av Swedish Film AB

Box 6014 • 171 06 Solna • SWEDEN • Tel: 08-445 25 59 • Fax: 08-445 25 60
info@filmo.se • www.filmo.se

Slavar

Längst ner i samhällspyramiden finns otaliga slavar som bjuds ut på ett flertal olika slavmarknader. De flesta tvingas arbeta inom jordbruket, i gruvorna eller på de offentliga termerna (baden).

Vattenförsörjning via akvedukter

De romerska ingenjörerna konstruerade monumentala vattenledningar, så kallade akvedukter, som dagligen försåg Roms befolkning med 900 miljoner liter färskvatten.

3. - 20:26

Roms förvaltning

Den romerska överklassen, som omfattar politikerna, är flitig, äregirig och håller ihop imperiet. Ett fåtal hundra män styr rikets 60 miljoner undersåtar. Dessa gör allt som krävs för att få imperiet att fungera: som finansjänstemän, stadsplanerare eller styrande i samband med fördelningen av livsmedel.

4. - 25:33

Gatusystem

Utan ett världsomspännande gatusystem hade det varit omöjligt att styra riket. Romarna täcker hela sitt imperium med stenbelagda gator och transportleder, från huvudstaden till rikets yttersta gränser.

Bröd och skådespel

Roms härskare investerar också i underhållning. Över hela riket byggs arenor. Den största är Colosseum i Rom, där gladiatorstrider regelbundet förekommer. Flera hundra krigsfångar, förbrytare och kristna förlorar livet i kamp mot varandra eller mot vilda djur.

5. - 29:31

Romersk rätt

Alla fria medborgare i Rom står lika inför lagen. Den romerska rätten grundades på "mores", förfädernas seder, vilka efterlevts sedan tidernas begynnelse. Med tiden utvecklades sederna till lagar som skrevs ner.

Kvinnornas rättigheter

Kvinnorna i antiken har större rättigheter än i det antika Grekland. De har civila rättigheter, men inga politiska, och ingen handlanderätt. Detta betyder att de visserligen kan äga mark, men inte köpa eller sälja den.

6. - 38:08

Romersk rätt i de erövrade områdena

Det faktum att romarna låter sina lagar gälla före traditionella lagar i de erövrade områdena utgör en provokation för många i den inhemska befolkningen. I synnerhet i gränsregionerna, där det vid upprepade tillfällen förekommer uppror, vill romarna genomdriva sitt rättssystem.

Arminius

Germanen Arminius kommer som barn till Rom, blir romersk officerare och får sedermera kommandot över omfattande hjälptrupper under kriget mot germanerna. Efter återkomsten till hemlandet byter han sida, samlar bakom sin fältherres rygg de germanska stammarna och lockar sedan de romerska trupperna i ett bakhåll. Tre legioner, nästan 20 000 man, förintas år 9 e. Kr. i slaget om Teutoburgskogen.

Floden Rhen som kulturell gräns

Efter slaget blir floden Rhen en fysisk gräns. Den utgör inte bara Roms militära gräns utan även en stark kulturell gräns. Människorna öster om Rhen lever nu i frihet, men utan lyx. Detta är priset för oberoendet.

7. - 45:13

Civilisation

Miljoner andra "barbarer" välkomnar emellertid romarna eftersom dessa för civilisationen med sig. De bygger gator och stenhus och erbjuder massorna underhållning i stora teatrar.

Pax Romana

Den stora fördelen för provinserna var "Pax Romana", den romerska freden, som romarna genom sitt överlägsna rättssystem säkerställde i flera århundraden. I slutändan fick provinsernas städer inte bara ordning, fred och en god tvistlösning utan också rinnande vatten, modern teknik, välfungerande gator och en ordentlig förvaltning.

Nyckelord

Romarriket, Pax Romana, infrastruktur, Roms fall, legionärer, germaner, romersk rätt.

Frågor att besvara efter visning

1. Hur kan legionärerna förklara Roms framgång?
2. Vilka olika samhällsklasser fanns i rom? Hur tror ni att det var att tillhöra de olika klasserna?
3. Det finns ett talesätt som lyder "alla vägar leder till Rom". Vad menas med det?
4. Till skillnad från i antikens Grekland var det inte alltid krig i Rom. Hur kan Pax Romana, den romerska freden, förklara Roms framgång?
5. På vilket sätt var romersk lag banbrytande?
6. Hur var det att vara kvinna i Rom?
7. Vad innebar det att vara medborgare i Rom?
8. Hur organiserades den enorma förvaltningen i Rom?
9. Vad var det som orsakade Roms fall? Finns det flera olika tänkbara förklaringar?

Internetkällor

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/romersk-r%C3%A4tt> - Nationalencyklopedien om romersk rätt.

<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/fortiden-och-antiken/romarriket#> - SO-rummet om romarriket.

<http://blog.svd.se/historia/2014/02/08/betydelsen-av-slaget-i-teutoburgskogen/> - Dick Harrison skriver på SvDs historieblogg om slaget i Teutoburgskogen.

<http://www.so-rummet.se/kategorier/religion/fortidens-och-antikens-religioner/romersk-religion-och-mytologi> - SO-rummet om romarnas tro och gudar.

<http://quiz.svd.se/?sTid=313> - Quiz om romarriket på SvDs hemsida.

<http://natgeo.se/folk-och-kultur/historia/romarriket/romarriket> - National Geographics temasida om romarriket.

<http://varldenshistoria.se/civilisationer/romarriket/roms-fall-fick-betydelse-for-hela-europa> - Världens historia om hur Roms fall påverkade resten av Europa.

<http://www.dn.se/nyheter/vetenskap/klimatet-blev-romarrikets-fall/> - DN om hur klimatförändringar orsakade Roms fall.

<http://www.svd.se/rom-kollapsade-inte-pa-en-dag> - Svår text i SvD om olika förklaringar till Roms fall.

www.ne.se - Nationalencyklopedin

www.google.se - Användbar sökmotor

www.dn.se - Dagens nyheter

<http://factlab.com/#lo=1> - Dagens nyheter skolsajt

www.wikipedia.se - Bra nätencyklopedi

www.filmo.se - Filmos hemsida

Filmen om Rom passar bra för undervisning i grundskolans samhällsorienterande ämnen. Här utifrån det centrala innehållet i Lgr11:

I årskurs 7-9, historia, sid 176, Lgr11

Forna civilisationer, från förhistorisk tid till cirka 1700

"Antiken, dess utmärkande drag som epok och dess betydelse för vår egen tid"

I årskurs 7-9, geografi, sid 162-163, Lgr11

Livsmiljöer:

"Var olika varor och tjänster produceras och konsumeras samt hur varor transporteras. Hur människors försörjning och handelsmönster har förändrats över tid"